Esimer	$ \mathbf{L} $	انا	nt o	ail	ر	zo	
risimer	K	K I (	DUS	5 I I	ŚΙ	KU	,

Eija Esimerkki

Seminaariraportti HELSINGIN YLIOPISTO Tietojenkäsittelytieteen laitos

Helsinki, 20. syyskuuta 2013

${\tt HELSINGIN\ YLIOPISTO-HELSINGFORS\ UNIVERSITET-UNIVERSITY\ OF\ HELSINKI}$

Tiedekunta — Fakultet — Faculty		Laitos — Institution — Department					
Matemaattis-luonnontieteellinen		Tietojenkäsittely	rtieteen laitos				
Tekijä — Författare — Author Eija Esimerkki							
Työn nimi — Arbetets titel — Title							
Esimerkkiotsikko							
Oppiaine — Läroämne — Subject							
Tietojenkäsittelytiede Työn laji — Arbetets art — Level	Aika — Datum — Mo	nth and year	Sivumäärä — Sidoantal	— Number of pages			
Seminaariraportti	20. syyskuuta 20		13				
Tiivistelmä — Referat — Abstract							
Tiivistelmä.							
1 II v ib collina.							
Avainsanat — Nyckelord — Keywords							
avainsana 1, avainsana 2, avainsan							
Säilytyspaikka — Förvaringsställe — Where d	eposited						
Muita tietoja — Övriga uppgifter — Addition	al information						

Sisältö

1	Joh	danto		3	
2	We	b-ontol	logiakieli OWL	3	
	2.1		logiat, jotka mahdollistavat OWL:n	3	
		2.1.1	XML	3	
		2.1.2	RDF/RDFS	3	
	2.2	tarpee	lliset OWL-konstruktiot OWL-S:n ymmärtämiseen	3	
3	We	bpalvel	luiden kuvauskieli OWL-S	3	
	3.1	Korke	an abstraktiotason rakenne	3	
	3.2	Profiil	i	4	
		3.2.1	Ontologioiden tuonti ja viitteet prosessimalliin sekä		
			palveluun	5	
		3.2.2	Tuottajainformaatio	5	
		3.2.3	Toiminnallinen kuvaus	6	
		3.2.4	Toimintaa kuvaavat ominaisuudet	6	
	3.3	Proses	si	7	
		3.3.1	Osapuolet	7	
		3.3.2	Syötteet ja tulosteet	7	
		3.3.3	Esiehdot ja tulokset	8	
		3.3.4	Ehdollisten palautusarvojen ja vaikutusten kuvaus	9	
		3.3.5	Komposiittiprosessit ja kontrollirakenteet	10	
	3.4				
Lä	ihtee	et		13	

1 Johdanto

2 Web-ontologiakieli OWL

pieni alustus, että miksi käsitellään owl ja mitä konstruktioita tarvitsemme owl-s:n ymmärtämiseen

2.1 Teknologiat, jotka mahdollistavat OWL:n

2.1.1 XML

onko tarpeen?

2.1.2 RDF/RDFS

2.2 tarpeelliset OWL-konstruktiot OWL-S:n ymmärtämiseen

luokka

instanssi

suhde

aliluokka

alisuhde

import

union

disjointWith

risuaitaviittaukset

3 Webpalveluiden kuvauskieli OWL-S

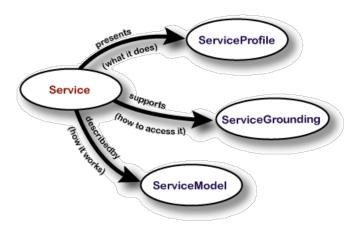
UDDI

3.1 Korkean abstraktiotason rakenne

Palveluontologian korkean abstraktiotason rakenne muodostuu kolmen tyyppisestä tiedosta ja ne vastaavat kolmeen eri kysymykseen [3]:

- Mitä palvelu tarjoaa mahdolliselle asiakkaalle? Tähän antaa vastauksen ontologian profiili, joka kertoo karkealla tasolla mitä palvelu tarjoaa. Profiilin avulla palveluntarjoaja voi mainostaa palveluaan potentiaalisille asiakkaille. Profiilissa kerrotan myös, kuka palvelun tarjoaa. Jokainen Service-luokka edustaa yhtä ServiceProfilea [3].
- Kuinka palvelua käytetään? Ontologian prosessimalli antaa vastauksen tähän ja se esitetään luokassa ServiceModel. Palvelun ja sen prosessimallin välillä on describedBy -suhde[3].

 Miten palvelun kanssa kommunikoidaan? Tähän antaa vastauksen ontologian maadoitus, jossa määritellään esimerkiksi tuki erilaisille viestiprotokollille. Service -luokalla on ominaisuus supports, joka viittaa ServiceGrounding -luokkaan[3].

Kuva 1: OWL-S:llä kuvatun palveluontologian korkean taon rakenne [3]

Kuten kuvasta 1 voidaan nähdä, jokaista julkistettua palvelua kohden on yksi Service-luokan instanssi, joka edustaa Service-Profilea suhteella presents, on Service-Modelin kuvailema suhteella described-By ja service-Groundingin tukema suhteella supports.

3.2 Profiili

Profiili siis kertoo mitä palvelu tekee ja kuka palvelun tarjoaa. Se mahdollistaa asiakkaita (agentteja) löytämään palvelun esimerkikisi keskitetyistä palvelurekistereistä kuten UDDI tai puhtaan P2P:n puitteissa. Profiili tarjoaa kolmenlaista informaatiota [3]:

- 1. Tuottajainformaatio kertoo tietoja palvelun tuottajasta, esimerkiksi ylläpitäjän tai asiakasyhteyshenkilön yhteystiedot. Myös lyhyt tekstikuvaus palvelusta sekä yksikäsitteinen nimi palvelulle määritellään profiilissa[3].
- 2. Toiminnallinen kuvaus kuvaa (tautologia) palvelun käyttämät syötteet, sen tuottamat tulosteet, esiehdot, jotka tulee olla voimassa ennen määrättyjä prosesseja sekä tilamuutoksia, joita prosessien suorittaminen aiheuttaa [3]. ESIMERKKEJÄ?? Nämä samat käsitellään myös prosessimallissa, mutta tarkemmalla tasolla. OWL-S ei aseta rajoitteita sen suhteen, onko profiili ja prosessimalli konsistentit toisiinsa nähden, mutta ollakseen totuudenmukainen palvelun tarjoamien todellisten palvelujen suhteen, tulee profiilin ilmaista palvelut yhtenevästi prosessimallin suhteen.

3. Toimintaa kuvaavat ominaisuudet ?? Ensinnäkin palvelu voidaan luokitella jonkun tunnetun luokittelun, esimerkiksi UNSPSC:n [footnote] mukaan. Toiseksi, palvelun laatuluokitus voidaan ilmaista profiilissa. Profiilin lopussa on määrittelemätön määrä parametreja, joilla voidaan kertoa esimerkiksi palvelun maantieteellisestä saatavuudesta, arvioidusta vasteajasta jne. [3].

Seuraavassa käsitellään em. kolmea osa-aluetta sekä profiilitiedoston rakenne tarkemmin.

3.2.1 Ontologioiden tuonti ja viitteet prosessimalliin sekä palveluun

Profiilin(-tiedoston) alussa voidaan tuoda ontologian käyttöön muita jo määriteltyjä ontologioita tavallisilla owl:n imports-lauseilla. Esimerkissä tuodaan palvelun pääasiallinen määritelmä BravoAirService ontologian käyttöön[4]:

```
<owl:imports rdf:resource="http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirService.org/services/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/1.2/BravoAirServices/ow
```

Jokaista profiilia edustaa palvelu. Viittaus palvelun määritelmään ilmaistaan presentedBy-suhteella[4]:

<service:presentedBy rdf:resource="http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/BravoAirServices/owl-s/

3.2.2 Tuottajainformaatio

Palveluntarjoajan yhteystiedot on tarkoitettu pääasiassa ihmisten luettavaksi. Yhteyshenkilöitä voidaan luonnollisestikin määritellä useita, esimerkissä ainoastaan yksi[4]:

Yteystietoihin kirjataan usein ylläpitäjän ja/tai kaupallisen edustajan tietoja.

Palvelun tekstikuvaus kirjoitetaan textDescription-tägin ja nimi serviceNametägin sisään.

3.2.3 Toiminnallinen kuvaus

Toiminnallinen kuvaus ilmaisee mitä toimintoja palvelu tarjoaa ja minkä ehtojen puitteissa. OWL-S Profile ilmaisee kahdenlaista funktionaalisuutta: syötteet ja tulosteet, jotka voidaan ajatella informaatiovirtoina sekä esiehdot ja vaikutukset, jotka voidaan ajatella tilamuutoksina. Edellisiä vastaavat owl-ominaisuudet ovat[3]:

hasInput, joka saa arvokseen **Process**-ontologiassa määriteltyjä **Input**luokan ilmentymiä.

hasOutput, joka saa arvokseen Process-ontologiassa määriteltyjä Outputluokan ilmentymiä

hasPrecondition, joka määrittelee jonkin esiehdon, joka on luokan Precondition ilmentymä

hasresult, joka ilmaisee minkä ehtojen puitteissa tuloksia generoidaan sekä ja mitä tilamuutoksia prosessien suoritus saa aikaan. Saa arvokseen Result-luokan ilmentymiä.

Alla olevassa esimerkissä on määritetty, että prosessilla on syöte "lähtökenttä" (departureAirport), tuloste "lentoja löytynyt" (FlightsFound) ja tilamuutos "istumapaikka löytynyt" (HaveSeatResult)[4]:

Edellisessä esimerkissä on poimittu ainoastaan muutamia toiminnallisia määrityksiä, todelliset määritykset voi katsoa liitteestä nnn.

3.2.4 Toimintaa kuvaavat ominaisuudet

Edellisessä aliluvussa luettelimme palvelun toiminnallisia ominaisuuksia.

Ontologiassa on myös mahdollista ilmoittaa palvelun luokitus jossain ontologiassa määriteltyä, mahdollisesti ulkopuolista luokitusta tai taksonomiaa käyttäen. Luokitus ilmaistaan serviceCategory-tagien sisällä ja arvo on ServiceCategory-luokan ilmentymän. ServiceCategory luokalla on ominaisuuksia kategorian nimen, koodin jne ilmaisuun[3]. ESIMERKKI?

Profiilissa voidaan myös ilmaista palvelun tarjoajan tärkeäksi kokemia vapaavalintaisia attribuutteja serviceParameter-ominaisuudella. Parametrille annetaan aina nimi, joka on datatyyppiominaisuus sekä arvo, joka on jonkin olion instanssi[3]. Esimerkiksi palvelulle voidaan määritellä ominaisuus "BravoAir Geographic Radius" ja se saa arvoksen ontologiassa määritetyn alueen jenkkilä.

SERVICE CLASSIFICATION JA SERVICE PRODUCT?

3.3 Prosessi

Jotta voidaan tarjota yksityiskohtaista tietoa siitä, miten olla vuorovaikutuksessa palvelun kanssa, esitetään se OWL-S:ssä myös *prosessina*. On tärkeää tietää, että prosessimalli ei ole suortettava ojelma, vaan ainoastaan kuvaus siitä[3]. Se kertoo, kuinka asiakasohjelmisto voi kommunikoida palvelun kanssa.

Prosessikuvaukset jaetaan kolmeen kategoriaan[3]:

- 1. atominen prosessi on sellaisen prosessin kuvaus, joka ottaa vastaan yhden viestin ja palautta yhden viestin.
- 2. komposiittiprosessi kuvaa prosessia, joka koostuu useasta eri atomisesta prosessista, ja joka ylläpitää tilatietoa.
- 3. yksinkertainen prosessi ei ole suoritettavissa eikä se kytkeydy maadoitukseen. Sen rooli on on toimia abstraktiona atomisille prosesseille tai komposiittiprosessien yksinkertaistuksena.

Prosesseilla voi olla määräämätön määrä syötteitä ja tulosteita. Samoin prosesseilla voi olla määräämätön määrä esiehtoja, joiden täytyy toteutua, jotta prosessi voidaan suorittaa. Vastaavasti voi olla määräämätön määrä vaikutuksia, joita prosessi aiheuttaa[3].

ESIMERKKI ATMICEISTA JA KOMPOSIITEISTÄ

Seuraavassa käydään läpi prosessin kuvausta jälleen BravoAir-esimerkin[4] avulla.

3.3.1 Osapuolet

Prosessilla on ainakin kaksi osapuolta (participant): asiakas (client) tai tai palvelin (server). Asiakas käyttää palvelimen tarjoamia palveluja[3]. Jos prosessilla on myös muita osapuolia, ne ilmaistaan hasParticipant suhteen avulla: ESIMERKKI? prosessi - hasParticipant - osapuoli

3.3.2 Syötteet ja tulosteet

Syötteet kuvaavat prosessin sisään tuleva tietoa[3]. Atomisilla prosesseilla syöte on asiakkaan antama kun taas komposiittiprosesseilla osa syötteistä on asiakkaalta ja osa proessin edeltävän vaiheen tuottamaa.

Vaikka atomisille prosesseille sallitaan ainoastaan yksi syöte, se voi todellisuudessa koostua useasta syötteestä, koska syötteitä voi BUNDLATA yhdeksi [3]. Tällöin pitää ymmärtää käsite *viesti*, joka on usean syötteen BUNDLAT-TU kokonaisuus. BUNDLAUS määritellään palvelun maadoituksessa luvussa nnn.

BravoAirin prosessikuvauksessa on atominen prosessi SelectAvailableFlight, joka kuvaa prosessin, jossa asiakas valitsee haluamansa lennon saatavilla olevista vaihtoehdoista [4]. Sillä on on yksi syöte, lista tarjolla olevista lennoista

(SelectAvailableFlight_FlightsAvailable), sekä yksi paluuarvo, valittu lento (SelectAvailableFlight_SelectedFlight). Syöte määritellään hasInput-tägien sisällä ja vastaavasti paluuarvo hasOutput -tägien sisässä[4]:

```
cprocess:AtomicProcess rdf:ID="SelectAvailableFlight">
    <rdfs:label>SelectAvailableFlight (ATOMIC)</rdfs:label>
        <rdfs:comment>
            Get users prefered flight choice from available itineraries
        </rdfs:comment>
        cess:hasInput>
            cprocess:Input rdf:ID="SelectAvailableFlight_FlightsAvailable">
                cprocess:parameterType rdf:datatype="http://www.w3.org/2001/XMLSchein")
                    http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/Concepts.owl#FlightList
                </process:parameterType>
            </process:Input>
        </process:hasInput>
        cess:hasOutput>
            cprocess:Output rdf:ID="SelectAvailableFlight_SelectedFlight">
                cprocess:parameterType rdf:datatype="http://www.w3.org/2001/XMLSchener"> rdf:datatype="http://www.w3.org/2001/XMLSchener"
                    http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/Concepts.owl#FlightItine
                </process:AtomicProcess>
```

Esimerkissä määritellään atominen prosessi tunnuksella SelectAvailableFlight. Sillä on yksi syöte, joka on tyypiltään XMLSchemassa määritelty URI ja arvoltaan lista lennoista (Concepts.owl#FlightList) sekä yksi paluuarvo, joka on samaa tyyppiä ja arvoltaan valittu lento (Concepts.owl#FlightItineraryList).

3.3.3 Esiehdot ja tulokset

Prosessia ei voi suorittaa, jos sille määrätty esiehto ei täyty[3]. Esiehto on prosessin ominaisuus ja se saa arvokseen lausekkeen (*expression*). ESIMERK-KI?

Prosessin onnistuminen voi aiheuttaa muutoksen mailman tilassa tai sen, että palvelun kutsuja saa jotain informaatiota palvelulta. Tulos ilmaistaan termillä *Result* ja se liittyy prosessiin ominaisuudella *hasResult*. OWL-S:ssä ei sidota tulosta erikseen paluuarvoon tai muutokseen tilassa, vaan se määritellään *Result*in sisällä[3].

Seuraavassa aliluvussa käydään läpi koko tuloksen muodostus.

3.3.4 Ehdollisten palautusarvojen ja vaikutusten kuvaus

Kun tulos (Result) on määritelty, prosessimalli voi kuvailla sitä neljällä eri ominaisuudella[3]: inCondition, hasResultVar, withOutput ja hasEffect[3].

inCondition kertoo ehdon jonka vallitessa joku tulos on mahdollinen (eikä joku toinen tulos).

withOutput ja hasEffect puolestaan määrittelevät mitä seuraa siitä, että ehto on tosi. hasResultVar esittelee muuttujat, jotka sidotaan inConditionin määrittelemään ehtoon. Näitä muuttujia käytetään myös tulosten muodostamiseen[3].

Seuraavassa esimerkissä esitetään tuloksen muodostuminen [4]. Esimerkki liitty prosessiin, jossa varataan lento. hasResult kuvaa tuloksen muodostuksen, jossa onnistuneen ostotapahtuman jälkeen palautetaan paluuarvona lentosuunnitelma (#BookFlight_PreferredFlightItinerary") sekä varaustunnus (#BookFlight_ReservationID).

```
cess:hasResult>
   cprocess:Result>
      cprocess:inCondition rdf:resource=
       "http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/generic/Expression.owl#AlwaysTrue"/
          cprocess:withOutput>
             cprocess:OutputBinding>
                 cprocess:toParam rdf:resource=
                    "#BookFlight_PreferredFlightItinerary"/>
                  cprocess:valueSource>
                      cess:ValueOf>
                          cprocess:theVar rdf:resource=
                             "#CompleteReservation_PreferredFlightItinerary"/>
                          cprocess:fromProcess rdf:resource=
                             "#PerformCompleteReservation"/>
                      cess:withOutput>
              cprocess:OutputBinding>
                  cess:toParam rdf:resource="#BookFlight_ReservationID"/>
                  cess:valueSource>
                     cess:ValueOf>
                         cprocess:theVar rdf:resource=
                            "#CompleteReservation_ReservationID"/>
                         cprocess:fromProcess rdf:resource=
                            "#PerformCompleteReservation"/>
```

Esimerkissä ilmaistaan ominaisuudella inCondition ehto, jolla kyseinen tulos muodostetaan. Tässä tapauksessa ehto on aina tosi, mikä tarkoittaa, että kyseisen prosessin suorituksessa tämä tulos muodostetaan aina. withOutputominaisuuksilla kuvataan kuinka paluuarvot sidotaan muuttujiin. Tämä tuo mukaan OWL-S:n datavuoaspektin.

OWL-S:ssä datavuo toimii periaatteella "kuluttaja pyytää", eli mikään prosessi (tuottaja) ei työnnä dataa toiselle prosessille (kuluttaja) vaan kuluttajaprosessi pyytää sitä kuten esimerkkitapauksessamme OutputBinding - oliossa. Esimerkissä ylemmän OutputBindingin toParam -ominaisuuden arvo kertoo, että sidomme palautettavan arvon paluuarvomuuttujaan #BookFlight_PreferredFlightItinerary. Muuttujan saama arvo määrätään tulevaksi prosessin #PerformCompleteReservation muuttujasta #CompleteReservation_PreferredFlightItinerary.

Yksinkertaistettuna datavuo prosessilta prosessille kulkee seuraavalla tavalla:

Prosessilla p2 on paluuarvomuuttujan määritys (toParam) nimeltään "o2". Määritellään, että kyseisen paluuarvomuuttujan arvo saadaan prosessin (fromProcess) p1 muuttujasta (theVar) "o1".

KUVA!!!

3.3.5 Komposiittiprosessit ja kontrollirakenteet

Komposiittiprosessi voidaan hajoittaa atomisiksi prosesseiksi tai komposiittiprosesseiksi[3]. Tämä hajoittaminen voidaan ilmaista kontrollirakenteilla kuten Sequence tai If-Then-Else. Vaikka kontrollirakenteen nimet muistuttavat ohjelmointikielistä tuttuja nimityksiä, on syytä muistaa, että ne eivät kerro kuinka niiden kuvaam palvelu toimii vaan miten se mahdollisesti toimii[3].

OWL-S määrittelee luokan compositeProcess, jolla on tasan yksi composedOf-ominaisuus, joka saa arvokseen ControlConstruct - luokan ilmentymän. Jokaisella ControlConstruct:lla on ominaisuus components, joka saa arvokseen toisia kontrollirakenteita[3]. Kontrollirakenteet muodostavat siis puumaisen rakenteen, jonka solmut, jotka eivät ole lehtiä, ovat kontrollirakenteita. Puun lehdet ovat prosessien suoritusta kuvaavia luokkia nimeltään Perform. Jokaisella Perform -luokalla on ominaisuus process, joka viittaa suoritettavaan prosessiin[3]. Prosessin saamat syötteet määräävät, koska se suoritetaan osana suurempaa kontrollirakennetta. Datavuohon palataan tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

Komposiittirakennetta voidaan voidaan ajatella "black boxina", jolloin se voidaan nähdä abstraktina yksinkertaisena prosessina (simple process).

Vastaavasti yksinkertainen prosessi voidaan nähdä komposiittirakenteena, "white boxina" [3].

Seuraavassa luetellaan OWL-S:n kontrollirakenteita lyhyiden selostusten kera:

- Sequence on lista kontrollirakenteita, jotka suoritetaan sarjana.
- Split mahdollistaa prosessien suorituksen rinnakkaisesti. Rakenteet poimitaan kontrollirakennesäiliöstä, ControlConstructBagistä.
- Split+Join toimii samoin kuin Sequence, mutta prosessien suorituksen jälkeen suoritetaan puomisynkronointi. Myös tässä prosessit poimitaan säiliöstä.
- **Any-Order** -rakenne mahdollistaa prosessien suorituksen määräämättömässä järjestyksessä mutta ei samanaikaiseti.
- Choice toimii siten, että poimitaan joku yksi säiliön prosessi suoritettavaksi.
- If-ThenElse -luokassa on ominaisuus ifCondition, jolle annetaan ehto Condition. Jos ehto on tosi, suoritetaan Else -ominaisuuden arvona oleva kontrollirakenne tai prosessi, jos epätosi, suoritetaan Else -ominaisuuden arvona oleva rakenne tai prosessi.
- Repeat-While ja Repeat-Until luokat ovate luokan Iterate aliluokkia. Ne toimivat samaan tapaan kuin perinteisten proseduraalisten kielten while- ja do-while -rakenteet.

3.4 Maadoitus

Palvelun maadoitus kertoo (grounding) kuinka palvelu on saavutettavissa käytännön tasolla. Tärkeimmät maadoitusdokumentin ilmaisemat asiat ovat viestien muoto, viestiprotokollat, sarjallistaminen, osoitteet jne[3]. Voidaan ajatella, että palvelun käytön abstrakti kuvaus MÄPÄTÄÄN konkreettiselle, käytännön tasolle[3].

OWL-S:n maadoituksen tärkein tehtävä on kertoa kuinka atomisten prosessien syötteet ja paluuarvot muutetaan viesteiksi, jotka voidaan kuljettaa jollain menetelmällä, esim. html-protokollan avulla [3].

OWL-S nojaa viestien määrittelyssä vahvasti jo olemassa olevaan WSDL-kieleen, jonka puitteissa on tehty paljon kehitystyötä konkreettisen viestinmäärittelyn aikaansaamiseksi. WSDL tulee sanoista Web Services Description Language ja on XML-formaatti web-palveluiden kuvaamiseksi ENDPOINTEINA, jotka käsittelevät viestejä. WSDL:ssä ENDPOINTIT ja viestit määritellään abstraktilla tasolla, mutta MÄPÄTÄÄN konkreettisiksi viestiprotokolliksi ja viestiformaateiksi [2]

WSDL:n sopivuus perustuu siihen, että OWL-S:n maadoitus on melko yhdenmukainen WSDL:n *sitomisen* kanssa[3]. Kuitenkin molempia kieliä pitää käyttää toisiaan täydentävästi, koska kumpikaan ei yksinään tarjoa kaikkia ominaisuuksia.

Koska maadoituksen tarkoituksena on MÄPÄTÄ abstrakti kuvaus konkreettisiksi viestinkuljetusoperatioiksi, tulee muodostaa ikään kuin silta OWLS-n ja WSDL:n välille. Siltana toimii OWL-S:n maadoitusdokumentti. Grounding -luokan aliluokan WSDLGrounding ilmentymässä kuvataan WSDLAtomicProcessGrounding -ilmentymiä. Näissä em. ilmentymissä märitellään viitteet OWL-S:n prosesseista, syötteistä ja paluuarvoista WSDL:n vastaaviin, konkreettisiin määrityksin.

Seuraavat WSDLAtomicProcessGroundingin ominaisuudet MÄPPÄÄVÄT OWL-S:n konstruktioita WSDL:n vastaaviin (kaikkia ei esitelty):

- wsdlDocument kertoo käytössä olevan WSDL-dokumentin URIn. Kaikki seuraavat viittaukset wsdl-määrityksiin viittaavat tähän dokumenttiin.
- wsd10peration viittaa wsdl-dokumentissa määriteltyyn operaatioon, joka vastaa OWL-S:n atomista prosessia. BravoAir-esimerkissä MÄPÄ-TÄÄN prosessikuvauksessa oleva BravoAirProcess.owl#LogIn -prosessi WSDL-määrityksen vastaavaan operaatioon #LogIn_operation.

<grounding:owlsProcess rdf:resource="http://www.daml.org/services/owl-s/1.2/Bra
<grounding:wsdlOperation rdf:resource="#LogIn_operation"/>

WSDL:n operaatiomäärityksiä ei voi sisällyttää tähän raporttiin joten niiden rakennetta voi tutkia lähteistä [4] ja [2].

- wsdlInputMessage on olio, johon on talletettu sen WSDL-määrityksen URI, joka ilmaisee syötteitä kuljettavien viestien muodon.
- wsdlInput -oliossa MÄPÄTÄÄN jokainen mäpättävän prosessin syöte WSDL:ssä määritetyn viestin osaksi. Ideaalitapauksessa jokaista syötettä vastaa yksi WSDL:n viestin osa. Alla olevassa esimerkissä. MÄPÄTÄÄN BravoAirin prosessikuvauksen syöte #LogIn_AcctName WSDL-määritykseen #acctName. Viittaus jälleen URI:n avulla.

• wsdlOutput ja wsdlOutputMessage toimivat vastaavasti kuin edelliset, mutta MÄPPÄÄVÄT prosessin paluuarvoja.

Lähteet

- [1] Balzer, Steffen, Liebig, Thorsten ja Wagner, Matthias: *Pitfalls of OWL-S:* a practical semantic web use case, sivu 289–298. ACM, 2004. http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1035167.1035209.
- [2] Christensen, Erik, Curbera, Francisco, Meredith, Greg ja Weerawarana, Sanjiva: Web Service Definition Language (WSDL), 2001. http://www.w3.org/TR/wsdl.
- [3] Martin, David, Burstein, Mark, Hobbs, Jerry, Lassila, Ora, McDermott, Drew, McIlraith, Sheila, Narayanan, Srini, Paolucci, Massimo, Parsia, Bijan, Payne, Terry R ja al. et: OWL-S: Semantic Markup for Web Services. W3C Member Submission, 22(2008-01-07):2007-04, 2004. http://eprints.soton.ac.uk/262687/.
- [4] OWL-S-Coalition: OWL-S 1.2 Release: Examples, 2012. http://www.ai.sri.com/daml/services/owl-s/1.2/examples.html.